

A hazai felsőfokú oktatásról, az uniós életről és a világról – úgy általában

Eiler Emil

Lapunk – az oktatási célszám kapcsán – interjút készített dr. Endrédy Ildikóval, a Budapesti Műszaki Főiskola Médiatechnológiai Intézet igazgató professzorával. A kérdések és válaszok a fenti címben megfogalmazott témákra vonatkoztak a következők szerint.

Az uniós belépésünket magánemberként nagyon vártam, és én csak azóta érzem magam igazán biztonságban. Belépésünk óta már valóban szabad emberként utazhatunk bármely tagországba, a korábban kötelező diszkriminációk nélkül! Az Unió a szakmai oktatás terén korábban elképzelhetetlen új kutatási-fejlesztési, utazási és tapasztalatcsere-lehetőségeket biztosít részünkre is. Egy – tizennégy ország részvételével zajló – uniós oktatási projekt keretében például, 2000–2004 között a *Master of Print and Media Technology* képzés tananyagát dolgoztuk ki, amely sikeresen zárult. Akkreditálása – nem Magyarországon – jelenleg van folyamatban. 2003 óta részt veszünk a *COST 32* kutatási projektben hazai intézményekkel – köztük a Papíripari Kutató, a Budapesti Műszaki Egyetemen karöltve. Ennek a jelenlegi projektnek, amely a digitális nyomópapírokra vonatkozó kutatás-fejlesztési eredmények kölcsönös megismerésére irányul, én vagyok a vezetője. A közös munkák és tapasztalatcserek az uniós felzárkózásunkat segítik elő. Ezekben a munkákban az Unió felsőfokú nyomdaipari oktatási intézményei, illetve kutatóintézetei képviseltetik magukat. Az Oktatási Minisztérium – egyelőre – sajnos még nem teszi lehetővé, hogy a képzésben részt vevők a különböző félveiket más és más tagország oktatási intézményeiben végezzék, de reményeink szerint ez is megoldódik majd. Az EU részéről az anyagi támogatásunk e tekintetben csak részleges: csupán az utazási és szállásköltségek utólagos térítésére szorítkozik. Állami támogatáshoz csak pályázatok útján lehetne hozzájutni – ha lenne rá pénz!

Az ún. *BSC* rendszer bevezetése ma már ténykérdés. A nyomdaipar vonatkozásában szerintem

dr. Endrédy Ildikó

semmi különösebb problémát nem jelent. Számunkra nagyon sok többletmunkával és újabb tantervek készítésével járt, de vannak egyéb szakmai tudományos területek, ahol például a három tanév utáni szakosodás komoly gond lehet! Az új rendszerre átállás nem könnyű feladat! Ami az oktatás célkitűzéseit illeti, én magam nem annyira a liberalizáció, mint inkább az igen szigorú követelmények felállításán, a feladatteljesítés következetes ellenőrzésén és a kemény követelésen alapuló oktatás híve vagyok!

Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a gyakorlatban miként valósulhat meg az elvárás, hogy az oktatási intézmény – mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt – az ipar igényei szerint végezze a szakmai utódképzést, az a véleményem, hogy a szegmentált vezetéssel rendelkező nagy cégek jól tudják „hasznosítani” az intézményünkből kikerülő hallgatóinkat. Az olyan kis nyomdák esetleg gondjaik lehetnek, amelyek a hallgatótól *egyidejűleg* várnak el mérnöki és szakmunkás ismereteket. A főiskolánk inkább elméleti ismereteket oktat. Tudni kell, hogy mi nem vagyunk szakoktatási intézmény! Ezt a feladatot még a technikai felszereltségünk sem tenné elvállalhatóvá, megoldhatóvá! Gépmestereket vagy például számítógépes szakembereket tehát nem tudunk képezni. A szakemberképzés és a mérnökképzés

máshol is külön témakörnek számít! Hallgatóinkat a szakma részben azzal segíti, hogy a hároméves kurzus alatt kétszer egy hónapot tölthetnek gyakorlati cégkörnyezetben. Az ott jól képzett, lelkiismeretes szakmunkás kezei közé kerülő hallgatók az összesen két hónap alatt sok gyakorlati ismeretet képesek elsajátítani. A hozzáállásban a cégek között különbségek természetesen vannak. Beindítottunk egy olyan képzési formát is, amely lehetőséget biztosít egy negyedik évi képzésre. Lényege az, hogy ennek során a cégek minimálbér-közeli összeget fizetnek a főiskola részére, miközben a heti öt tanítási naphól négyet a vállalati környezetben tölt a hallgató, ott készíti el a szakdolgozatát, a cég által megadott témakörben. Ezáltal a többletterhet vállaló cég lehetőséget kap arra, hogy az adott témakörben, saját igényei szerint kinevelt „profi” színvonalú ismereteket szerzett hallgatót végleges munkakerőként megtarthassa magának. *Ez a páratlan lehetőség – talán a hiányos propaganda miatt – egyelőre még nem tudatosult kellően a vállalatok vezetői körében.* A kedvező tapasztalatok híre bizonyára felgyorsítja majd ezt a folyamatot is.

A végzős hallgatók más EU-tagországokba áramlása ma még nem jellemző. Hazánkban jelenleg kevés a használható idegennyelvtudással és szaknyelvi ismeretekkel egyaránt rendelkező fiatal. Többeknek államvizsga után azért nem tudjuk kiadni a diplomáját, mert nincs meg a kötelező nyelvvizsgájuk. A főiskolán angol szaknyelvet tanítunk, amelyhez a hallgatói általános angol nyelvi tudás alapfeltétel! A tanszéken jelenleg három munkatársunk oktat angol szaknyelvet.

Vannak olyan hallgatóink is, akik az Európai Unió különféle idegennyelvtudás megszerzését szorgalmazó programjai (pl. *Erasmus*) segítségével néhány hónapot vagy egy egész szemesztert kint végeztek valamely más tagországban. Uniós csatlakozásunk és kiterjedt nemzetközi kapcsolataink következtében e téren több a kínálózó lehetőség, mint amennyit a hallgatóink igénybe vesznek! Az ok ismét a *használható nyelvtudás* (tehát nem a nyelvvizsga!) hiánya, ezenkívül egy nehezen magyarázható és indokolatlan bátortalanlás! Aki egy ilyen szemesztert elvéggez, sokkal nyitottabbá válik, esetleg könnyebben nekiindul a világnak.

Schulz Péter kollégám, tanártársam kezdeményezésére, háromévi közös munka eredményeképpen, hamarosan megjelenik egy jelenleg elő-

készítés alatt álló kiadványunk, egy komoly, ábrákkal is ellátott szaknyelvi angol–magyar–angol értelmező szótár, amely hiánypótló jellege folytán jelentős segítséget ad majd a tanulóinknak és a téma iránt érdeklődőknek! Az ilyen törekvéseknek sajnos a mai világban szinte semmi anyagi hozadéka nincs a létrehozók számára!

A TeLearn jellegű távoktatással még nem találkoztam, egyelőre az IBM kezdeményezésű, magyar nyelvű távszakoktatási programokról sincs véleményem. Egyébként a főiskolán már megindult a távoktatás, de nyomdaipari vonalon még nem, csak más szakokon. A tananyagok összeállítására és a program lebonyolítására egyelőre nincs kapacitásunk. Azt a lehetőséget azonban nem zárom ki, hogy távlatilag majd tanszékünk legyen a hazai nyomdaipari távoktatás gazdája. A házban már volt ezzel kapcsolatos tanfolyam is, de az ötszáz tanulóhoz jelenleg mindössze öt főállású oktató van, akiket nem terhelhetünk tovább. Felvenni senkit nem lehet! A tavalyi tizenharmadik havi fizetést nem kaptuk meg, dologi kiadásokra sem igen biztosítanak kereteket, az idei év a főiskolánkon is elbocsátásokkal kezdődött. Hát így néz ki ma a hazai oktatás helyzete!

Egyetértek azzal az uniós megállapítással, hogy a felgyorsult műszaki fejlődés miatt a nem átlagfeletti képességekkel rendelkezők számára egyre nehezebb az új ismeretek elsajátítása és a szaklapokban megjelenő cikkek műszaki tartalmának megértése. E téren az a rohamosan fejlődő számítástechnika vezet, amely a mai nyomdaipari technika alapját képezi. A fiataloknak könnyebb, mert ők már ebbe nőnek bele. A felnőtt korosztályoknak van mit pótolniuk! Ezért is értek egyet az uniós felnőttképzési, távoktatási törekvésekkel. A világháló óriási segítséget nyújthat a tanulni vágyóknak! Bár megfelelő ismeretek, képzéstechnikai módszerek és tapasztalatok nélkül könnyen zsácutcába lehet vele jutni! A több milliárd internetes oldal közötti gyors és eredményes válogatás különleges kereséstechnikát igényel!

A Magyar Grafikában ismertetett IST-technológiák egy része – szerintem – csak áttételesen érintheti majd a szakoktatást és a főiskolánk életét.

Ami a *Virtuális Valóság* témakörét illeti, az a véleményem, hogy aki ezt az újabb eszközt is normálisan használja, annak semmi baja nem lehet vele! A nagy baj akkor kezdődik, ha a felhasználó rabjává válik az újnak, nem rendeltetészerűen

alkalmazza, teljesen elvesztve az önkontrollt, közben nem törődve mások érdekeivel! Tehát én a Virtuális Valóság technológiát – úgy önmagában – nem ítélem el, nem zárhatom ki az oktatásban betöltött előnyös szerepét!

A digitális jogosultságkezelés ma sokakat aggasztó témakörével kapcsolatos véleményem az, hogy jogosnak tartom azt a célkitűzést, hogy például az általam fáradságos – rendszerint magánidőben is végzett – munkával elért eredményeimet mások ne tulajdoníthassák el csak úgy, minden ellenszolgáltatás nélkül! Akárhogy is nézzük a dolgot, egy szellemi termék eltulajdonítása az *lopás*! Kérdés, hogy ha a szakíró korrekt szakirodalmi jegyzéket közöl, akkor is szankcionálható törvénytelenséget követ el? Nem értem, hogy egy tankönyvben miért nem lehet például irodalmi forrást idézni? Ezt a dolgot mi is nagyon rosszul éljük meg! Ha kiderül, hogy mindenért jogdíjat kell majd fizetni, nagy gondot jelenthet a tankönyvek, jegyzetek írása, lelassulhatnak a kiadási folyamatok, visszafogottá válhat, bedugulhat az információáramlás, és megfizethetlenné válhatnak ezek a termékek.

Ja igen! Hogy hogyan érzem magamat?

Köszönöm jól, várva a tényleg tanulni vágyó hallgatókat a nyomda-, média-, papír- és csomagolóásterületekre.

BMF NYOMDAIPARI INTÉZETI TANSZÉK KÖNNYŰIPARI MÉRNÖK SZAKDOLGOZATOK, 2005. FEBRUÁR

D 18122 Dörnyei László: A hazai CTPress helyzet felmérése, műszaki, gazdasági összehasonlító elemzése
Konzulens: Oláh István

D 18123 Zahorán Ágnes: A BMF RKK MTI arculat-tervének és tájékoztató anyagának elkészítése
Konzulens: Kurucz Dóra

D 18124 Szánthó Péter: Ofszet gumikendők vizsgálata
Konzulens: Szentgyörgyvölgyi Rózsa

D 18125 Juhász Emese: Az internetes megjelenés eszközei és lehetőségei
Konzulens: Budaí Péter

D 18126 Huszár Viktória: A flexónyomatás során felmerülő leggyakoribb hibák és kiküszöbölési lehetőségeik
Konzulens: Szentgyörgyvölgyi Rózsa

